

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

НАКАЗ

03.05.2018 № 364

Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 25 травня 2018 р. за № 627/32079

Про затвердження Правил носіння форменого одягу з відповідними знаками розрізнення особами рядового і начальницького складу служби цивільного захисту

Відповідно до пункту 2 постанови Кабінету Міністрів України від 14 лютого 2018 року № 81 «Про затвердження опису та зразків форменого одягу і відповідних знаків розрізнення осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту та норм забезпечення форменим одягом» **НАКАЗУЮ**:

- 1. Затвердити Правила носіння форменого одягу з відповідними знаками розрізнення особами рядового і начальницького складу служби цивільного захисту, що додаються.
- 2. Управлінню взаємодії з Державною службою України з надзвичайних ситуацій МВС (Скакун В.О.) забезпечити подання цього наказу на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України в установленому порядку.
  - 3. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.
- 4. Контроль за виконанням цього наказу покласти на Голову Державної служби з надзвичайних ситуацій Чечоткіна М.О.

Міністр А.Б. Аваков

ПОГОДЖЕНО:

Голова Державної служби України з надзвичайних ситуацій

М. Чечоткін

ЗАТВЕРДЖЕНО Наказ Міністерства внутрішніх справ України 03 травня 2018 року № 364

Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 25 травня 2018 р. за № 627/32079

ПРАВИЛА

носіння форменого одягу з відповідними знаками розрізнення особами рядового і начальницького складу служби цивільного захисту

І. Загальні положення

- 1. Право на носіння форменого одягу мають особи рядового і начальницького складу служби цивільного захисту. Особам середнього, старшого і вищого начальницького складу служби цивільного захисту після звільнення може надаватися право на носіння форменого одягу в установленому порядку.
- 2. Формений одяг носять відповідно до цих Правил. Предмети форменого одягу повинні відповідати встановленому опису та зразкам, бути припасованими.
  - 3. Формений одяг за призначенням поділяється на:

парадний;

повсякденний;

повсякденний робочий.

Формений одяг за сезонністю поділяється на літній і зимовий.

4. Формений одяг носять:

особи вищого, старшого та середнього начальницького складу:

парадний - на парадах, урочистих засіданнях, офіційних прийомах, у дні державних свят та професійних свят органів і підрозділів служби цивільного захисту, під час заходів із покладення вінків до пам'ятників і на могили воїнів, нагородження, складання присяги, відрекомендування безпосереднім начальникам у разі призначення на посаду і присвоєння спеціального звання, у складі почесної варти;

повсякденний - на заняттях із професійної підготовки, службових нарадах і зборах, під час роботи в органах та підрозділах служби цивільного захисту, у класах, в аудиторіях і майстернях, лабораторіях навчальних закладів, а також у позаслужбовий час;

повсякденний робочий - на навчаннях, чергуваннях, практичних заняттях у навчальних центрах, під час несення добових нарядів та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;

особи молодшого начальницького і рядового складу, курсанти навчальних закладів:

парадний - на парадах, під час заходів із нагородження, складання присяги, присвоєння спеціального звання, звільнення з розташування підрозділу, у складі почесної варти, у святкові та вихідні дні;

повсякденний - на заняттях із професійної підготовки, службових нарадах і зборах, під час роботи в органах і підрозділах, у класах, в аудиторіях і майстернях, лабораторіях навчальних закладів, а також у позаслужбовий час;

повсякденний робочий - на всіх заняттях, навчаннях, маневрах, чергуваннях і заняттях у навчальних центрах, під час несення добових нарядів, ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, небезпечних подій, у вільний від занять час у розташуванні підрозділу.

5. Форму одягу для стройових оглядів, шикувань та службових нарад визначають особи, які проводять ці заходи.

Форму одягу для осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту, які несуть контрольно-пропускну (караульну) службу, визначають керівники відповідних органів та підрозділів цивільного захисту.

- 6. Перехід на літній або зимовий формений одяг оголошують начальники органів та підрозділів служби цивільного захисту залежно від погодних умов.
- 7. Особи рядового і начальницького складу служби цивільного захисту носять цивільний одяг у службовий час із письмового дозволу керівника відповідного органу чи підрозділу.

Курсантам навчальних закладів ДСНС дозволяється носити цивільний одяг у позаслужбовий час за межами навчального закладу ДСНС.

- 8. Дозволяється носити одночасно повсякденний робочий формений одяг разом зі спорядженням та спеціальним одягом, необхідними для виконання завдань за призначенням.
  - 9. Забороняється носити:

предмети форменого одягу і знаки розрізнення невстановленого кольору та зразків; взуття з пошкодженим верхом і зношеними каблуками;

одночасно предмети форменого одягу з цивільним одягом.

10. Предмети форменого одягу мають бути чистими і випрасуваними. Штани та штани для вищого начальницького складу повинні мати поздовжні складки, на інших предметах одягу запрасовувати складки не дозволяється.

Клапани кишень мають бути назовні, знаки розрізнення правильно і охайно пришитими (прикріпленими).

II. Формений одяг осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту

- 1. Формений одяг вищого начальницького складу:
- 1) парадний формений одяг:

літній:

- № 1 кашкет, сорочка (комір та манжети білого кольору), краватка, штани для вищого начальницького складу, напівчеревики хромові;
- № 2 кашкет, кітель для вищого начальницького складу, штани для вищого начальницького складу, сорочка (комір та манжети білого кольору), краватка, напівчеревики хромові;

зимовий:

- № 1 куртка зимова, кашкет, кітель для вищого начальницького складу, штани для вищого начальницького складу, сорочка (комір та манжети білого кольору), краватка, напівчоботи хромові утеплені або напівчеревики хромові;
- № 2 куртка зимова, шапка зимова, кітель для вищого начальницького складу, штани для вищого начальницького складу, сорочка (комір та манжети білого кольору), краватка, напівчоботи хромові утеплені або напівчеревики хромові;
  - 2) повсякденний формений одяг:

літній:

- № 1 кепі літнє повсякденне робоче, фуфайка з коміром, штани для вищого начальницького складу, напівчеревики хромові;
- № 2 кепі літнє повсякденне робоче, светр, штани для вищого начальницького складу, напівчеревики хромові;
- № 3 кашкет, сорочка (комір та манжети меланжевого блакитного кольору з білим), штани для вищого начальницького складу, краватка, напівчеревики хромові;
- № 4 кашкет, куртка повсякденна та штани для вищого начальницького складу, сорочка (комір та манжети меланжевого блакитного кольору з білим), краватка, напівчеревики хромові;
- № 5 кашкет, кітель для вищого начальницького складу, штани для вищого начальницького складу, сорочка (комір та манжети меланжевого блакитного кольору з білим), краватка, напівчеревики хромові;

- № 1 куртка зимова, кашкет, куртка та штани для вищого начальницького складу, сорочка (комір та манжети меланжевого блакитного кольору з білим), краватка, напівчоботи хромові утеплені або напівчеревики хромові;
- № 2 куртка зимова, шапка зимова, куртка повсякденна та штани для вищого начальницького складу, сорочка (комір та манжети меланжевого блакитного кольору з білим), краватка, напівчоботи хромові утеплені або напівчеревики хромові;
- № 3 куртка зимова, кашкет, кітель для вищого начальницького складу, штани для вищого начальницького складу, сорочка (комір та манжети меланжевого блакитного кольору з білим), краватка, напівчоботи хромові утеплені або напівчеревики хромові;
- № 4 куртка зимова, шапка зимова, кітель для вищого начальницького складу, штани для вищого начальницького складу, сорочка (комір та манжети меланжевого блакитного кольору з білим), краватка, напівчоботи хромові утеплені або напівчеревики хромові;
- № 5 куртка зимова, шапка зимова, светр, штани для вищого начальницького складу, напівчоботи хромові утеплені або напівчеревики хромові;
  - 3) повсякденний робочий формений одяг:

літній:

- № 1 кепі літнє повсякденне робоче, фуфайка з коміром, штани від костюма літнього повсякденного робочого, черевики літні повсякденні робочі;
- № 2 кепі літнє повсякденне робоче, костюм літній повсякденний робочий, фуфайка, черевики літні повсякденні робочі;
- № 3 кепі літнє повсякденне робоче, светр, штани від костюма літнього повсякденного робочого, черевики літні повсякденні робочі;

зимовий:

- № 1 кепі літнє повсякденне робоче, куртка зимова повсякденна робоча, костюм літній повсякденний робочий, фуфайка, черевики літні або зимові повсякденні робочі;
- № 2 шапка зимова, куртка зимова повсякденна робоча, костюм літній повсякденний робочий, фуфайка, черевики літні або зимові повсякденні робочі;
- № 3 шапка зимова, куртка зимова повсякденна робоча, светр, штани від костюма літнього повсякденного робочого, черевики літні або зимові повсякденні робочі.
  - 2. Формений одяг старшого, середнього начальницького складу:
  - 1) парадний формений одяг:

літній:

- № 1 кашкет, сорочка (комір та манжети білого кольору), краватка, штани, напівчеревики хромові;
- № 2 кашкет, кітель, штани, сорочка (комір та манжети білого кольору), краватка, напівчеревики хромові;

зимовий:

- № 1 куртка зимова, кашкет, кітель, штани, сорочка (комір та манжети білого кольору), краватка, напівчоботи хромові утеплені або напівчеревики хромові;
- № 2 куртка зимова, шапка зимова, кітель, штани, сорочка (комір та манжети білого кольору), краватка, напівчоботи хромові утеплені або напівчеревики хромові;
  - 2) повсякденний формений одяг:

літній:

- № 1 кепі літнє повсякденне робоче, фуфайка з коміром, штани, напівчеревики хромові;
  - № 2 кепі літнє повсякденне робоче, светр, штани, напівчеревики хромові;
- № 3 кашкет, сорочка (комір та манжети меланжевого блакитного кольору з білим), штани, краватка, напівчеревики хромові;
- № 4 кашкет, куртка повсякденна та штани, сорочка (комір та манжети меланжевого блакитного кольору з білим), краватка, напівчеревики хромові;
- № 5 кашкет, кітель, штани, сорочка (комір та манжети меланжевого блакитного кольору з білим), краватка, напівчеревики хромові;

зимовий:

- № 1 куртка зимова, кашкет, куртка повсякденна та штани, сорочка (комір та манжети меланжевого блакитного кольору з білим), краватка, напівчоботи хромові утеплені або напівчеревики хромові;
- № 2 куртка зимова, шапка зимова, куртка повсякденна та штани, сорочка (комір та манжети меланжевого блакитного кольору з білим), краватка, напівчоботи хромові утеплені або напівчеревики хромові;
- № 3 куртка зимова, кашкет, кітель, штани, сорочка (комір та манжети меланжевого блакитного кольору з білим), краватка, напівчоботи хромові утеплені або напівчеревики хромові;
- № 4 куртка зимова, шапка зимова, кітель, штани, сорочка (комір та манжети меланжевого блакитного кольору з білим), краватка, напівчоботи хромові утеплені або напівчеревики хромові;
- № 5 куртка зимова, шапка зимова, светр, штани, напівчоботи хромові утеплені або напівчеревики хромові;
  - 3) повсякденний робочий формений одяг:

літній:

№ 1 - кепі літнє повсякденне робоче, фуфайка з коміром, штани від костюма літнього повсякденного робочого, черевики літні повсякденні робочі;

- № 2 кепі літнє повсякденне робоче, костюм літній повсякденний робочий, фуфайка, черевики літні повсякденні робочі;
- № 3 кепі літнє повсякденне робоче, светр, штани від костюма літнього повсякденного робочого, черевики літні повсякденні робочі;

зимовий:

- № 1 кепі літнє повсякденне робоче, куртка зимова повсякденна робоча, костюм літній повсякденний робочий, фуфайка, черевики літні або зимові повсякденні робочі;
- № 2 шапка зимова, куртка зимова повсякденна робоча, костюм літній повсякденний робочий, фуфайка, черевики літні або зимові повсякденні робочі;
- № 3 шапка зимова, куртка зимова повсякденна робоча, светр, штани від костюма літнього повсякденного робочого, черевики літні або зимові повсякденні робочі.
  - 3. Формений одяг осіб молодшого начальницького, рядового складу:
  - 1) парадний формений одяг:

літній:

- № 1 кашкет, сорочка (комір та манжети білого кольору), краватка, штани, напівчеревики хромові;
- № 2 кашкет, кітель, штани, сорочка (комір та манжети білого кольору), краватка, напівчеревики хромові;

зимовий:

- № 1 куртка зимова, кашкет, кітель, штани, сорочка (комір та манжети білого кольору), краватка, напівчоботи хромові утеплені або напівчеревики хромові;
- № 2 куртка зимова, шапка зимова, кітель, штани, сорочка (комір та манжети білого кольору), краватка, напівчоботи хромові утеплені або напівчеревики хромові;
  - 2) повсякденний формений одяг:

літній:

- № 1 кепі літнє повсякденне робоче, фуфайка з коміром, штани, напівчеревики хромові;
  - № 2 кепі літнє повсякденне робоче, светр, штани, напівчеревики хромові;
- № 3 кашкет, сорочка (комір та манжети меланжевого блакитного кольору з білим), штани, краватка, напівчеревики хромові;
- № 4 кашкет, кітель, штани, сорочка (комір та манжети меланжевого блакитного кольору з білим), краватка, напівчеревики хромові;

- № 1 куртка зимова, кашкет, кітель, штани, сорочка (комір та манжети меланжевого блакитного кольору з білим), краватка, напівчоботи хромові утеплені або напівчеревики хромові;
- № 2 куртка зимова, шапка зимова, кітель, штани, сорочка (комір та манжети меланжевого блакитного кольору з білим), краватка, напівчоботи хромові утеплені або напівчеревики хромові;
- № 3 куртка зимова, шапка зимова, светр, штани, напівчоботи хромові утеплені або напівчеревики хромові;
  - 3) повсякденний робочий формений одяг:

літній:

- № 1 кепі літнє повсякденне робоче, фуфайка з коміром, штани від костюма літнього повсякденного робочого, черевики літні повсякденні робочі;
- № 2 кепі літнє повсякденне робоче, костюм літній повсякденний робочий, фуфайка, черевики літні повсякденні робочі;
- № 3 кепі літнє повсякденне робоче, светр, штани від костюма літнього повсякденного робочого, черевики літні повсякденні робочі;

зимовий:

- № 1 кепі літнє повсякденне робоче, куртка зимова повсякденна робоча, костюм літній повсякденний робочий, фуфайка, черевики літні або зимові повсякденні робочі;
- № 2 шапка зимова, куртка зимова повсякденна робоча, костюм літній повсякденний робочий, фуфайка, черевики літні або зимові повсякденні робочі;
- № 3 шапка зимова, куртка зимова повсякденна робоча, светр, штани від костюма літнього повсякденного робочого, черевики літні або зимові повсякденні робочі.
  - 4. Формений одяг курсантів навчальних закладів ДСНС:
  - 1) парадний формений одяг:

літній:

- № 1 кашкет, сорочка (комір та манжети білого кольору), краватка, штани, напівчеревики хромові;
- N_{2} 2 кашкет, куртка повсякденна та штани, сорочка (комір та манжети білого кольору), краватка, напівчеревики хромові;

- № 1 куртка зимова, кашкет, куртка повсякденна та штани, сорочка (комір та манжети білого кольору), краватка, напівчоботи хромові утеплені або напівчеревики хромові;
- № 2 куртка зимова, шапка зимова, куртка повсякденна та штани, сорочка (комір та манжети білого кольору), краватка, напівчоботи хромові утеплені або напівчеревики хромові;

2) повсякденний формений одяг:

літній:

- № 1 кепі літнє повсякденне робоче, фуфайка з коміром, штани, напівчеревики хромові;
- № 2 кашкет, сорочка (комір та манжети меланжевого блакитного кольору з білим), штани, краватка, напівчеревики хромові;
- № 3 кашкет, куртка повсякденна та штани, сорочка (комір та манжети меланжевого блакитного кольору з білим), краватка, напівчеревики хромові;

зимовий:

- № 1 куртка зимова, кашкет, куртка повсякденна та штани, сорочка (комір та манжети меланжевого блакитного кольору з білим), краватка, напівчоботи хромові утеплені або напівчеревики хромові;
- № 2 куртка зимова, шапка зимова, куртка повсякденна та штани, сорочка (комір та манжети меланжевого блакитного кольору з білим), краватка, напівчоботи хромові утеплені або напівчеревики хромові;
  - 3) повсякденний робочий формений одяг:

літній:

- № 1 кепі літнє повсякденне робоче, фуфайка з коміром, штани від костюма літнього повсякденного робочого, черевики літні повсякденні робочі;
- № 2 кепі літнє повсякденне робоче, костюм літній повсякденний робочий, фуфайка, черевики літні повсякденні робочі;

- № 1 кепі літнє повсякденне робоче, куртка зимова повсякденна робоча, костюм літній повсякденний робочий, фуфайка, черевики літні або зимові повсякденні робочі;
- № 2 шапка зимова, куртка зимова повсякденна робоча, костюм літній повсякденний робочий, фуфайка, черевики літні або зимові повсякденні робочі.
- 5. Особи рядового і начальницького складу служби цивільного захисту жінки користуються правилами носіння форменого одягу відповідно до свого звання, крім предметів, що заміняються:

```
замість кашкета - капелюх;
замість штанів - спідниці (за бажанням);
замість напівчеревиків хромових - туфлі хромові;
замість напівчобіт хромових утеплених - чобітки хромові утеплені;
замість сорочок - блузи;
замість краваток чоловічих - краватки жіночі.
```

III. Носіння окремих предметів та елементів форменого одягу

1. Кашкет облаштовується кокардою до головних уборів, двома гудзиками діаметром 14 мм, до яких кріпиться позумент.

Кокарда кріпиться спереду по центру таким чином, щоб за горизонтального її поділу на дві рівні частини верхня частина знаходилася на стінці, а нижня на околичці.

Позумент знаходиться на лінії між козирком та околичкою.

На околичку кашкета та погони для вищого начальницького складу наноситься гаптування сіро-блакитного кольору. На козирок кашкета для вищого начальницького складу наноситься гаптування золотистого кольору у формі шнура уздовж краю.

Кашкет носять таким чином, щоб лінія краю козирка була на рівні брів, центр кокарди має знаходитися над переніссям.

2. Шапка зимова облаштовується спереду по центру кокардою нашивною для головних уборів. Відстань від нижнього краю кокарди до зрізу шапки - 30 мм.

Шапку зимову носять таким чином, щоб відстань від брів до краю шапки була 20-30 мм, центр кокарди має знаходитися над переніссям.

3. Капелюх облаштовується спереду по центру кокардою до головних уборів. Відстань від низу кокарди до поля - 30 мм.

Капелюх носять таким чином, щоб відстань від брів до краю була 20-30 мм, центр кокарди має знаходитися над переніссям.

4. Шапка-феска додатково не облаштовується знаками розрізнення.

Шапку-феску дозволяється носити замість шапки зимової разом із зимовим повсякденним робочим форменим одягом у підвернутому або відвернутому вигляді за наявності розрізу для очей.

Шапка-феска підвертається таким чином, щоб висота манжета була 70-100 мм.

Шапка-феска в підвернутому вигляді носиться таким чином, щоб відстань від брів до краю шапки була 20-30 мм.

5. Кепі літнє повсякденне робоче облаштовується спереду по центру кокардою нашивною до головних уборів. Відстань від низу кокарди до козирка - 30 мм.

Кепі літнє повсякденне робоче носять таким чином, щоб лінія краю козирка була на рівні брів, центр кокарди має знаходитися над переніссям.

6. Куртка зимова облаштовується відповідними погонами-муфтами, нагрудною нашивкою підрозділів ДСНС, нарукавним знаком органів і підрозділів цивільного захисту та нарукавною нашивкою «Прапор України».

Погони-муфти кріпляться до погонів на плечових швах.

Нагрудна нашивка підрозділів ДСНС кріпиться по центру правої пілочки. Нижній край нашивки знаходиться на одній лінії з верхнім краєм складки, що імітує клапан нагрудної кишені.

Нарукавна нашивка «Прапор України» кріпиться на правому рукаві по центру лінії плечового шва. Відстань від верхнього краю нашивки до шва вшивання рукава - 60 мм.

Нарукавний знак органів і підрозділів цивільного захисту кріпиться на лівому рукаві по центру лінії плечового шва. Відстань від верхнього краю нарукавного знака до шва вшивання рукава - 60 мм. Обрамлення нарукавного знака, написи, облямівка сторін хреста, вінок та зображення Знака Княжої Держави Володимира Великого - золотистого кольору, а для осіб вищого начальницького складу - сіро-блакитного кольору.

Куртка зимова носиться застібнутою на центральну тасьму «блискавка» до кінця та із закритою центральною планкою. Дозволяється розстібати центральну застібку до рівня сонячного сплетіння.

Капюшон дозволяється одягати в разі несприятливих погодних умов, в інших випадках він знаходиться у складеному вигляді ззаду. Дозволяється носіння куртки з відстебнутим капюшоном.

- 7. Светр облаштовується відповідним накладним погоном на рівні сонячного сплетіння.
- 8. Кітель (кітель жіночий) облаштовується чотирма гудзиками діаметром 22 мм на центральній бортовій застібці, двома гудзиками діаметром 14 мм для застібання клапанів нагрудних кишень та двома гудзиками діаметром 14 мм для застібання погонів, ушитих у рукавні шви, відповідними погонами-муфтами, нарукавною нашивкою «Прапор України» та нарукавним знаком органів та підрозділів служби цивільного захисту.

Погони-муфти кріпляться до погонів на плечових швах.

Нарукавна нашивка «Прапор України» кріпиться на правому рукаві по центру лінії плечового шва. Відстань від верхнього краю нашивки до шва вшивання рукава - 60 мм.

Нарукавний знак органів і підрозділів цивільного захисту кріпиться на лівому рукаві по центру лінії плечового шва. Відстань від верхнього краю нарукавного знака до шва вшивання рукава - 60 мм. Обрамлення нарукавного знака, написи, облямівка сторін хреста, вінок та зображення Знака Княжої Держави Володимира Великого - золотистого кольору.

Кітель застібається на всі гудзики.

9. Кітель для вищого начальницького складу облаштовується трьома гудзиками на лівій пілочці по краю борта та трьома гудзиками на рівні заносу правого борта діаметром 22 мм, відповідними погонами нашивними, нарукавною нашивкою «Прапор України», нарукавним знаком органів і підрозділів цивільного захисту, гаптуванням на комірі кітеля для вищого начальницького складу.

Погони нашивні кріпляться вздовж по центру плечового шва.

Нарукавна нашивка «Прапор України» кріпиться на правому рукаві по центру лінії плечового шва. Відстань від верхнього краю нашивки до шва вшивання рукава - 60 мм.

Нарукавний знак органів і підрозділів цивільного захисту кріпиться на лівому рукаві по центру лінії плечового шва. Відстань від верхнього краю нарукавного знака до шва вшивання рукава - 60 мм. Обрамлення нарукавного знака, написи, облямівка сторін хреста,

вінок та зображення Знака Княжої Держави Володимира Великого - сіро-блакитного кольору.

Гаптування коміра кітеля для вищого начальницького складу виконується таким чином, щоб відстань від краю коміра до гаптування була 10 мм.

10. Куртка повсякденна облаштовується двома гудзиками діаметром 14 мм для застібання погонів, ушитих у рукавні шви, та двома гудзиками діаметром 14 мм для застібання пришивних манжетів рукавів, нарукавною нашивкою «Прапор України», нарукавним знаком органів і підрозділів цивільного захисту, відповідними погонамимуфтами та нагрудною нашивкою підрозділів ДСНС.

Погони-муфти кріпляться до погонів на плечових швах.

Нарукавна нашивка «Прапор України» кріпиться на правому рукаві по центру лінії плечового шва. Відстань від верхнього краю нашивки до шва вшивання рукава - 60 мм.

Нагрудна нашивка підрозділів ДСНС кріпиться над правою нагрудною кишенею по центру. Нижній край нашивки знаходиться на одній лінії з верхнім краєм нагрудної прорізної кишені в рамку.

Нарукавний знак органів і підрозділів цивільного захисту кріпиться на лівому рукаві по центру лінії плечового шва. Відстань від верхнього краю нарукавного знака до шва вшивання рукава - 60 мм. Обрамлення нарукавного знака, написи, облямівка сторін хреста, вінок та зображення Знака Княжої Держави Володимира Великого - золотистого кольору, а для осіб вищого начальницького складу - сіро-блакитного кольору.

Куртка повсякденна застібається на центральну тасьму «блискавка» до верхнього рівня нагрудних прорізних кишень.

11. Сорочка (блуза) облаштовується двома гудзиками діаметром 14 мм для застібання погонів, ушитих у рукавні шви, та відповідними погонами-муфтами.

Погони-муфти кріпляться до погонів на плечових швах.

Сорочку (блузу) носять навипуск, застібнутою на всі гудзики, із краваткою.

12. Костюм літній повсякденний робочий облаштовується нарукавною нашивкою «Прапор України», відповідним погоном-муфтою та нагрудною нашивкою підрозділів ДСНС.

Погони-муфти кріпляться на пату на рівні сонячного сплетіння.

Нарукавна нашивка «Прапор України» кріпиться на правому рукаві по центру лінії плечового шва. Відстань від верхнього краю нашивки до шва вшивання рукава - 60 мм.

Нагрудна нашивка підрозділів ДСНС кріпиться по центру правої пілочки над світлоповертальною смугою. Нижній край нашивки знаходиться на одній лінії з верхнім краєм світлоповертальної смуги.

Куртку від костюма носять навипуск або заправлену в штани, а при зовнішній температурі плюс 20 °С і вище - із закачаними до рівня згину ліктя рукавами.

- 13. Плащ-накидку носять у разі несприятливих погодних умов разом з іншим форменим одягом.
  - 14. Куртка зимова повсякденна робоча.

Куртка верхня та куртка нижня облаштовуються нарукавними нашивками «Прапор України», відповідними погонами-муфтами та нагрудними нашивками підрозділів ДСНС.

Погони-муфти кріпляться на пату на рівні сонячного сплетіння.

Нарукавна нашивка «Прапор України» кріпиться на правому рукаві по центру лінії плечового шва. Відстань від верхнього краю нашивки до шва вшивання рукава - 60 мм.

Нагрудна нашивка підрозділів ДСНС кріпиться на верхній куртці по центру правої пілочки над світлоповертальною смугою, на нижній куртці - над кокеткою. Нижній край нашивки верхньої куртки знаходиться на одній лінії з верхнім краєм світлоповертальної смуги, нижньої - на одній лінії з кокеткою.

Куртка нижня додатково облаштовується нарукавним знаком органів і підрозділів цивільного захисту, який кріпиться на лівому рукаві по центру лінії плечового шва. Відстань від верхнього краю нарукавного знака до шва вшивання рукава - 60 мм. Обрамлення нарукавного знака, написи, облямівка сторін хреста, вінок та зображення Знака Княжої Держави Володимира Великого - золотистого кольору, а для осіб вищого начальницького складу - сіро-блакитного кольору.

Одночасно носять куртку верхню та куртку нижню або тільки куртку верхню. Куртку нижню окремо дозволяється носити на території підрозділу та в службових приміщеннях або в позаслужбовий час.

Куртку нижню дозволяється носити замість куртки від костюма літнього повсякденного робочого.

- 15. Напівкомбінезон зимовий повсякденний робочий носиться разом із зимовим повсякденним робочим форменим одягом під час несприятливих погодних умов.
- 16. Фуфайка з коміром облаштовується відповідним накладним погоном на рівні сонячного сплетіння, нарукавним знаком органів і підрозділів цивільного захисту, нагрудною нашивкою підрозділів ДСНС та нарукавною нашивкою «Прапор України».

Нарукавний знак органів і підрозділів цивільного захисту розміром 80 мм кріпиться на лівому рукаві по центру лінії плечового шва. Відстань від верхнього краю нарукавного знака до шва вшивання рукава - 50 мм. Обрамлення нарукавного знака, написи, облямівка сторін хреста, вінок та зображення Знака Княжої Держави Володимира Великого - золотистого (жовтого) кольору, а для осіб вищого начальницького складу - сіро-блакитного кольору.

Нагрудна нашивка підрозділів ДСНС кріпиться справа. Верхній край нагрудної нашивки та верхній край накладного погона знаходяться на одній лінії.

Нарукавна нашивка «Прапор України» кріпиться на правому рукаві по центру лінії плечового шва. Відстань від верхнього краю нашивки до шва вшивання рукава - 50 мм.

Фуфайку з коміром носять навипуск або заправляють у штани.

- 17. Ремінь шкіряний носять на штанах від костюма літнього повсякденного робочого так, щоб він щільно прилягав до тулуба.
- 18. Пасок для штанів носять на штанах та штанах для вищого начальницького складу так, щоб він щільно прилягав до тулуба.
- 19. Краватку носять разом із сорочкою так, щоб краватка щільно прилягала до коміра, затискач до краваток має знаходитися між третім і четвертим ґудзиками зверху.

Для осіб вищого начальницького складу краватку облаштовують гаптуванням. Відстань від гаптування до вузла краватки - 30 мм.

Особи старшого, середнього, молодшого начальницького, рядового складу та курсанти носять краватку без гаптування.

- 20. Шкарпетки носять тільки чорного кольору суцільнофарбовані без додаткових кольорових логотипів та емблем.
- 21. Нарукавний знак розрізнення за курсами навчання курсантів навчальних закладів розміщується на лівому рукаві вздовж лінії плечового шва. На куртці від костюма літнього повсякденного робочого, куртці зимовій, куртці повсякденній, куртці зимовій повсякденній робочій (верхній і нижній) він кріпиться так, щоб відстань від верхнього краю нашивки до шва вшивання рукава була 6 см.

22. Відзнаки.

При парадному форменому одязі на кітелі, кітелі для вищого начальницького складу, кітелі жіночому носять ордени, медалі та нагрудні знаки, при повсякденному форменому одязі - стрічки орденів та медалей на планках.

Стрічки орденів та медалей на планках носять з лівого боку на грудях так, щоб на кітелі для вищого начальницького складу верхній край верхнього ряду стрічок знаходився нижче рівня кута лацкана на 70 мм.

Стрічки орденів та медалей на планках носять із лівого боку на грудях так, щоб на кітелі та кітелі жіночому нижній край нижнього ряду стрічок розміщувався упритул до верхнього краю клапана нагрудної кишені.

У разі носіння двох і більше стрічок орденів і медалей на планках вони закріплюються в один ряд на загальній планці справа наліво, але не більше чотирьох. Стрічки, що не вміщаються на одній планці, переносяться на іншу планку, яка прикріплюється нижче першої.

Нагрудний знак про закінчення навчального закладу цивільного захисту носять з правого боку на грудях так, щоб на кітелі для вищого начальницького складу відстань від знака до кута лацкана становила 70 мм.

Нагрудний знак про закінчення навчального закладу цивільного захисту носять з правого боку на грудях так, щоб на кітелі та кітелі жіночому він був по центру над правою нагрудною кишенею, нижній край його торкався клапана кишені.

За наявності в особи рядового і начальницького складу служби цивільного захисту нагрудних знаків двох і більше навчальних закладів - носять тільки один нагрудний знак.

Нагрудний знак про закінчення цивільного вищого навчального закладу (університету, інституту) дозволяється носити за відсутності нагрудного знака про закінчення вищого навчального закладу цивільного захисту на його місці.

IV. Погони до предметів форменого одягу

- 1. Для осіб вищого начальницького складу:
- 1) до кітеля:

погони нашивні - у формі витягнутого шестикутника темно-синього кольору (завширшки 5 см та завдовжки 12-17 см) із гаптуванням орнаменту нитками сіроблакитного кольору. По бічних та верхніх краях погонів - кант сіро-блакитного кольору завширшки 2-3 мм. Погони облаштовуються відповідними зірками з емблемою для погонів осіб вищого начальницького складу і гудзиком діаметром 14 мм;

2) до повсякденного форменого одягу (крім кітеля, фуфайки з коміром та светра):

погони-муфти - у формі прямокутника темно-синього кольору (завширшки 5 см та завдовжки 10-13 см) із гаптуванням орнаменту нитками сіро-блакитного кольору. По бічних краях погонів - кант сіро-блакитного кольору завширшки 2–3 мм. Погони облаштовуються відповідними зірками з емблемою для погонів осіб вищого начальницького складу;

3) до повсякденного робочого форменого одягу (крім фуфайки з коміром та светра):

погони-муфти у формі прямокутника темно-синього кольору (завширшки 5 см та завдовжки 10-13 см) із гаптуванням орнаменту нитками темно-синього кольору та зірок з емблемою для погонів осіб вищого начальницького складу нитками сіро-блакитного кольору;

4) до фуфайки з коміром та светра:

погони накладні у формі прямокутника темно-синього кольору (завширшки 5 см та завдовжки 9-12 см) із гаптуванням орнаменту нитками темно-синього кольору та зірок з емблемою для погонів осіб вищого начальницького складу нитками сіро-блакитного кольору.

- 2. Для осіб старшого, середнього, молодшого начальницького, рядового складу та курсантів:
  - 1) до повсякденного форменого одягу (крім фуфайки з коміром та светра):

погони-муфти у формі прямокутника темно-синього кольору (завширшки 5 см та завдовжки 10-13 см), облаштовані відповідними зірками для осіб старшого і середнього начальницького складу та емблемами для осіб старшого начальницького складу, зірками та емблемами для осіб молодшого начальницького складу або відповідними літерами;

2) погони до повсякденного робочого форменого одягу (крім фуфайки з коміром та светра):

погони-муфти у формі прямокутника темно-синього кольору (завширшки 5 см та завдовжки 10-13 см) із гаптуванням сірим кольором відповідних зірок для осіб старшого і

середнього начальницького складу та емблем для осіб старшого начальницького складу, зірок та емблем для осіб молодшого начальницького складу або відповідних літер;

3) до фуфайки з коміром та светра:

погони накладні у формі прямокутника темно-синього кольору (завширшки 5 см та завдовжки 9 см) із гаптуванням нитками сірого кольору відповідних зірок для осіб старшого і середнього начальницького складу та емблем для осіб старшого начальницького складу, зірок та емблем для осіб молодшого начальницького складу або відповідних літер;

4) для осіб рядового складу:

увесь формений одяг (крім фуфайки з коміром та светра) облаштовується погонамимуфтами (завширшки 5 см та завдовжки 10-13 см).

Фуфайка з коміром та светр облаштовуються погоном накладним (завширшки 5 см та завдовжки 9 см).

3. Зірки та емблеми розміщуються вертикально по центру погонів. Розміщення зірок та емблем на погонах здійснюється згідно з додатком до цих Правил.

Начальник Управління взаємодії з Державною службою України з надзвичайних ситуацій МВС

В.О. Скакун

Додаток до Правил носіння форменого одягу з відповідними знаками розрізнення особами рядового і начальницького складу служби цивільного захисту (пункт 3 розділу IV)

РОЗМІЩЕННЯ зірок та емблем на погонах

1. Для осіб вищого начальницького складу:

Спеціальне звання	Кількість зірок	Відстань від нижнього краю погона до емблеми, мм	Відстань від емблеми до центру першої зірки, мм	Відстань між центрами зірок, мм	Відстань від верхнього краю погона до ґудзика, мм	
Погони пришивні						
Генерал-майор служби цивільного захисту	1	1 5 20			7	
Генерал-лейтенант служби цивільного захисту	2	5	5 16 2		7	
Генерал-полковник служби цивільного захисту	3	5	13 24		7	
Генерал служби цивільного захисту	1	5	28		7	
Погони-муфти та пришивні						
Генерал-майор служби цивільного захисту	1	2	13			
Генерал-лейтенант служби цивільного захисту	2	2	13	24		
Генерал-полковник служби цивільного захисту	3	2	13	24		
Генерал служби цивільного захисту	1	2	28			

Відстань від верхнього краю погона нашивного до гудзика 14 мм - 10 мм.

2. Для осіб старшого начальницького складу:

Спеціальне звання	Кількість зірок	Відстань від нижнього краю погона до емблеми, мм	Відстань від емблеми до центру першої зірки, мм	Відстань між центрами зірок, мм
Майор служби цивільного захисту	1	8	10	
Підполковник служби цивільного захисту	2	8	10	18
Полковник служби цивільного захисту	3	8	10	18

3. Для осіб середнього начальницького складу:

Спеціальне звання	Кількість зірок	Відстань від нижнього краю погона до центру першої зірки, мм	Відстань між центрами зірок мм	
Молодший лейтенант служби цивільного захисту	1	16		
Лейтенант служби цивільного захисту	2	16	18	
Старший лейтенант служби цивільного захисту	3	16	18	
Капітан служби цивільного захисту	4	16	18	

4. Для осіб молодшого начальницького складу:

Спеціальне звання	Кількість зірок	Відстань від нижнього краю погона до емблеми, мм	Відстань від емблеми до центру першої зірки, мм	Відстань між центрами зірок, мм
Головний майстер-сержант (прапорщик, старший-прапорщик) служби цивільного захисту	2	8	15	25

Майстер-сержант (старший сержант, старшина) служби цивільного захисту	1	8	15	
dibiblior o same ry				

Для сержантів (молодший сержант, сержант) служби цивільного захисту відстань від краю погона до центру першої зірки - 30 мм.

Про затвердження Правил носіння форменого одягу з відповідними знаками розрізнення особами рядового і начальницького складу служби цивільного захисту

Наказ; МВС України від 03.05.2018 № 364

Прийняття від 03.05.2018

Постійна адреса:

https://zakon.rada.gov.ua/go/z0627-18

Законодавство України станом на 19.01.2024

чинний

Публікації документа

• **Офіційний вісник України** від 26.06.2018 — 2018 р., № 49, стор. 120, стаття 1727, код акта 90560/2018